

PIONIRA

glasilo kolektiva sgp pionir novo mesto

6. maj 1980

IZREDNA IZDAJA

Leto: XIV. – št. 5 (116)

Odšel je - a ostal bo med nami

Josip Broz Tito, delavski borec, vojak revolucije, sin ljudstva, državljan sveta, je v polni revolucionarni in človeški zavesti nosil v srcu delavski razred, ljudstvo in človeka.

V tem trenutku svečane tišine v naši domovini bijejo srca, ki jih je imel rad in ki ga imajo rada, utripajo z njegovim zanosom in njegovo splošno človeško plemenitostjo.

Čast je pripadati revoluciji in času, v katerem je deloval tovariš Tito, pripadati skupnosti, ki smo jo z njim uresničili na bojnem polju in gradili v miru. Čast je pripadati državi, ki jo je Tito tako sijajno predstavljal. Čast in ponos je imeti v svoji zgodovini Tita.

Častno je bilo boriti se in živeti s Titom.

Današnje in bodoče generacije, globoko hvaležne tovarišu Titu, bodo nadaljevale njegovo neminljivo delo.

23. novembra 1958 je tovariš Tito govoril 50.000-glavi množici na novomeškem Glavnem trgu potem, ko je slovesno odprl avtomobilsko cesto Ljubljana-Zagreb. Tolikšne množice ljudstva Novo mesto ni srečalo ne poprej ne poslej – obisk predsednika republike bo za vedno v spominu Novomeščanov in vseh brigadirjev (foto: Tone Gošnik).

Socializem gradimo za človeka

„... Tovariši in tovarišice, mladinci in mladinke, meščani in meščanke Novega mesta! Mi, ki smo prišli danes sem in ki smo navzoči na tej proslavi, se veselimo skupaj z našo mladino, ki ji je uspelo v tako kratkem času zgraditi naši skupnosti tako velik objekt, in čutimo, da bo bodočnost naše države, nadaljnja izgradnja naše države in

njeno življenje prišlo v zelo sposobne in dobre roke. Ni se nam treba več bati in vpraševati, kaj bo jutri, ko nas ne bo. Glejte mlado generacijo, glejte te mlade! Vi boste znali iti naprej po poti, ki je določena in zaznamovana s krvjo in kostnimi borcem v našem narodnoosvobodilnem boju, po poti, ki so jo zaznamovali člani naše Komunistične partije še pred vojno in med vojno, in na kateri danes vlagajo vse svoje sposobnosti vaši odrasli tovariši. In to je tisto, kar nas napolnjuje z največjim zadovoljstvom, občutek sreče zaradi tega, ker imamo tako mladino, ki bo znala voditi Jugoslavijo v tisti smeri, ki ji je določena.

Tovariši in tovarišice! V naši državi bomo morali izvesti še mnogo raznih nalog. Vsako leto mislimo, da bomo storili še to in to, pa da nam bo poslej laže. Nekako pa se vedno pokaže, ko končujemo eno ali drugo stvar,

ODŠEL JE VELIKI HEROJ NAŠEGA ČASA

Izgubili smo enega največjih mož svetovne zgodovine, graditelja socializma, samoupravljanja in neodvisnosti.

... Tito v novoletni poslanici 1980: vsakdo mora na svojem mestu storiti tisto, kar je njegova dolžnost...

da nam je treba še več. Zato se naši ljudje ne bi smeli čuditi, da ne bo časa za to, da bi prekrizali roke in rekli, da smo dovolj storili. Ne, vse dokler bomo dihal in dokler bomo imeli sposobnosti, bomo morali vlagati svoje sile, da bomo uresničili tisto, kar moremo za sedanje in za bodoče generacije in da gremo zdaj in v prihodnje z istimi težnjami naprej...

Iz govora predsednika Tita 50.000-glavi množici na Glavnem trgu v Novem mestu v nedeljo, 23. 11. 1958 – ob otvoritvi avtomobilske ceste Ljubljana-Zagreb.

Zgled, ki nas bo večno spodbujal

NARODI IN NARODNOSTI JUGOSLAVIJE, DELAVCI, DELOVNI LJUDJE IN OBČANI, PRIPADNIKI OBOROŽENIH SIL, MLADINA!

V vsem, kar Jugoslavija danes je, na kar smo lahko ponosni, kar razvijamo in kar smo pripravljani z vsemi silami braniti – je Titovo delo: socialistična federativna skupnost enakopravnih narodov in narodnosti, bratstvo in enotnost, socialistično samoupravljanje, neuvrščenost, naša neodvisnost, napredek in izgradnja naše dežele, trdnost naše vojske,

splošni ljudski odpor in družbena samozadržita – v vsem tem je revolucionarni in ustvarjalni Titov genij. Bil je pogumen, vztrajen, pravičen in človeški. Vsi smo ponosni na Titov zgodovinski lik. Tito ni samo heroj osvobodilne vojne ter arhitekt socialistične izgradnje, je še mnogo več – simbol, inspiracija, zgled, ki spodbuja in daje pogum. Tito je in ostaja neusahljiv vir revolucionarnih navdihov.

Ves svet je zvedel za našo resnico

... Na podlagi uspehov in rezultatov našega osvobodilnega boja, še prav posebej v 1943. letu, ki je pomenilo prelomnico zaradi odločilnih zmag jugoslo-

vanske revolucije, smo lahko upravičeno pričakovali, da nas bodo razumeli in podprli vsi, ki so bili združeni v protihitlerjevski koaliciji in tudi vse demokratske in napredne sile. Naloga drugega zasedanja AVNOJ je med drugim bila poskrbeti, da prodre v svet resnica o velikanskih žrtvah naših narodov in bojih za svobodo, o njihovi dejavni solidarnosti skupaj z vsemi zaslužnjicami in tlačeni, in o našem velikem deležu v skupnih prizadevanjih zaveznikov v boju proti silam fašistične osi. Ravno po drugem zasedanju AVNOJ je začela ta resnica lažje prodirati v svet in je boj jugoslovanskih narodov užival vse večjo podporo v svetu...

TITO (1978)

Dan mladosti – Titovi najljubši prijatelji...

TITO – to smo mi vsi...

CENTRALNEMU KOMITEJU ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

Pretresljivo je v nas odjeknila vest o smrti največjega sinu naše države, velikega voditelja naše revolucije in graditelja naše samoupravne socialistične sreče, tvorca miru in bratstva med narodi.

Globoko se zavedamo, da nas je zapustil velikan, s katerim smo vzeli svojo usodo v svoje roke. Trdno smo odločeni, da bomo brez omahovanja nadaljevali njegovo pot, da bomo branili in gradili tisto, kar smo pod njegovim vodstvom ustvarili.

Gradbinci, zbrani na zborih delavcev v teh trenutkih, čutimo presunljivo žalost, a vendar je v naših srcih prepričanje, da nas je zapustil le Josip Broz – a Tito živi, Tito je Jugoslavija, Tito smo mi in on bo živel, dokler bo živel delavski razred.

Globoko in iskreno sožalje vam pošiljajo delovni ljudje kolektiva Splošnega gradbenega podjetja „PIONIR“ Novo mesto.

Na zborih delavcev v Novem mestu, Ljubljani, Krškem, Zagrebu, Reki, Sarajevu, Warschavi in Tripoliju.

5. maja 1980

TITO: „Deloval bom za enotnost, od vrha do spodaj, od najvišjega voditelja prav do navadnega občana.“

Demokratizacija in samoupravljanje sta Titu sozvočnici za proces utrjevanja odločilne vloge ljudskih množic.

Titova življenjska pot in snovanje: graditelj Zveze komunistov, nove Jugoslavije, gibanja neuvrščenosti. Bojevnik za nacionalno in socialno neodvisnost, graditelj miru na svetu. Predsednik Tito je v desetletjih državnih poti miru obiskal na desetine držav na petih celinah sveta. Dediščina poldruga milijarde ljudi: neizbrisno potrdilo Titovega vztrajnega, načelnega, doslednega boja.

TITO – naša preteklost in bodočnost

Umrli je tovariš Tito. Četrtega maja 1980 je ob 15.05 v Ljubljani prenehalo biti veliko srce predsednika Socialistične federativne republike Jugoslavije in predsednika predsedstva SFRJ, predsednika Zveze komunistov Jugoslavije, maršala Jugoslavije in vrhovnega poveljnika oboroženih sil SFRJ tovariša Josipa Broza-Tita.

Česar smo se bali zadnje mesece, se je zgodilo: huda bolečina in globoka žalost sta pretresli vse Jugoslavane. Od srca do srca, od ust do ust slehernega našega državljanca, delavca, vojaka in nekdanjega bojnega tovariša, aktivista, kmeta, izobraženca, slehernega ustvarjalca, dekleta in matere, otroka, pionirja in mladince je potovala šepetajoča bolečina: tovariša Tita ni več med nami.

Najgloblja žalost nas je ovila, za ljubljanim predsednikom

Titom je zajokala vsa domovina. Kot v filmu smo v hipu obudili nanj nepozabni spomin. Zaživel je pred nami kot otrok in pastirček v rodnem Kumrovcu, sin Slovenke in zagorskega kmetiča, kovinarski vajenec in pomočnik, z 18 leti že član socialnodemokratske stranke Hrvatske in Slovenije. Od 1910 dalje je nepretrgoma sodeloval v političnih demonstracijah, delavskih stawkah in drugih oblikah revolucionarnega boja. Kot delavec je prepotoval naše in tuje kraje, bil ranjen in ujet na ruskem bojišču v Karpatih, bil borec enot Rdeče garde, od koder se je oktobra 1920 vrnil v Zagreb. Kot mlad komunist je neutrudno delal med delavci, bil zaprt, šel v ilegalo in znova v zapore. Učil in šolal se je na mednarodni leninski šoli v Moskvi, leta 1937 pa je prevzel najodgovornejšo nalogo v svojem življenju. Postal je generalni

sekretar CK KPJ. Pripravljal je komunistično partijo Jugoslavije za bližajočo se vojno proti fašizmu. Leta 1941 je KPJ pod njegovim vodstvom dvignila zastavo revolucije, za njim pa so šli jugoslovanski narodi v svoj najusodnejši zgodovinski boj – za socialno in nacionalno osvoboditev.

Pod Titovim vodstvom so sredi boja rasli prvi odbori nove ljudske oblasti. Na dveh zasedanjih AVNOJ so zrasli pravni temelji nove Jugoslavije. Z njim vred smo prestali neutemeljene in krivične napade z leve in desne v prvih povojnih letih in preživeli tako politično kot gospodarsko blokado naše domovine. Na pobudo tovariša Tita je ljudska skupščina FLRJ

26. junija 1950 odprla novo poglavje v socialističnem razvoju Jugoslavije na temeljih samostojnega upravljanja. Josip Broz Tito je bil 14. januarja 1953 izvoljen za prvega predsednika naše republike in je po volji ljudstva ostal to vse do konca svojega plemenitega življenja.

Od 1954 je tovariš Tito polagal temelje načel za miroljubno in aktivno koeksistenco držav, ki so se odločile za življenje brez prisile blokov, ki so začeli čedalje nevarneje ogrožati svetovni mir. Nenehno se je s KPJ prizadeval za izjemno osebnost, socialistično Jugoslavijo, nas

politiki, se ji začela pridruževati in jo podpira naprej. Svet je že davno spoznal Titovo Jugoslavijo, jo spoštuje, ceni in upošteva. Takšna je pred nami danes Titova življenjska pot in njegovo snovanje: bil je in ostal bo graditelj Zveze komunistov, nove Jugoslavije in gibanja neuvrščenosti. Njegovo ime označuje v enem samem tri neločljive pojme: izjemno osebnost, socialistično Jugoslavijo, nas vse.

Lani je ob odkritju bronaste ga poprsja svoje matere pred osnovno šolo v kozjanski vasi Bistrica ob Sotli dejal zbrani mladini in množici domačinov: „Vidite, jaz sem moral delati

že od svojega šestega leta pa vse do danes. Sel sem skozi vsa obdobja, skozi vse težave, skozi katere lahko gre človek. Preživel sem dve vojni. V prvi sem bil vojak in podoficir, v drugi pa sem poveljeval. Vse sem si pridobil sam, sam sem se vzgajal in izgrajeval. To je bilo tisto, kar mi je dala mati...“

Tovariš Tito je 60 let kreplil in vodil našo partijo, tri in pol desetletja je stal na čelu naše države. Pred dobrim letom je ob proslavi 35-letnice bitke na Neretvi dejal zbranim soborcem:

„Sicer pa lahko kdo zares vpraša: kako je mogoče, da ta človek v 87. letu še zmeraj vodi

tako pokončno? Lahko vam odgovorim na to. V najbolj zgodnji mladosti sem stopil v revolucionarno gibanje. Revolucija pa terja vsestransko zavzetost, neutrudno delo, brez ustavljanja, in to človeka ohranja in ga tako rekoč nese naprej...“

Takšna je bila življenjska pot tovariša Tita, delavca, borca za novi svet, heroja vojne in heroja miru. Z njim smo zmagovali v vseh bojih za lepše življenje in svobodo ljudi. On nas je popeljal v enkratni boj za neodvisnost in enotnost države, bil je vodja vseh naših naporov za mir in sodelovanje med narodi vsega sveta. Za vedno bo zapisan v zgodovini sedanjih kot prihodnjih rodov, ki bodo pokončno nadaljevali njegovo pot.

Tovariš Tito živi naprej v srcih vseh ljudi naše domovine.

Preudarno in pogumno

Kadar lahko nekdo v svojem šestdesetem letu naredi tale obračun:

Celih štirideset let sem se bojeval na podlagi svojega moralnega prepričanja, videl sem mnogo dežel in mest, vojsk in vojn, civilizacij, družbenih sistemov in revolucij, za svoje življenje sem si služil kruh z delom svojih rok, bil sem jetnik in vojak, politik in organizator velikega množičnega gibanja za osvoboditev proletariata, začel sem vstajo proti slepi stihiji, v hudi in krvavi vojni sem očistil deželo tujcev, svoji domovini sem vrnil krivično odvzeto morje, otoke in mesta, osvobodil sem svoj narod razrednega izkoriščanja, postavil sem temelje socializma in danes vodim deželo iz njene zaostalosti med civilizirane narode, potem bi ta človek lahko upravičeno rekel:

Opravil sem svojo človeško in državljansko dolžnost in prav bi bilo, da si odpočijem in oddahnem. Če je naša usoda, da smo del naroda, za katerega ni oddiha, saj smo se rodili v deželi, nad katero že stoletja divjajo hudi viharji, in če nam tudi takrat, kadar smo se za trenutek prebili skozi ogenj pokola, da bi znova zgradili požgano streho, znova grozijo požigalci z novimi požari in novimi umori, potem je to usoda vseh naših narodov, na čelu katerih danes stopa človek, ki je dopolnil šestdeset let, ki pa mu ni dano, da bi prenehal delati in se oddahnil.

Človek, ki je na čelu naše zgodovine sprejel boj za načelo

Avgusta 1958 je tovariš Tito obiskal graditelje avtomobilske ceste na Dolenjskem. Ob tej priložnosti je obiskal tudi Novo mesto. Na sliki ga vidimo, kako s spremstvom zapuša kavarno na Glavnem trgu (foto: Tone Gošnik).

socialistične enakopravnosti med socialističnimi državami, ki se je v imenu socialistične morale in logike postavil po robu nasilju velesile, ki pametno in pogumno vodi ta boj pred vsem svetom, pred milijoni presenečenih oči, ta človek, ki mu danes v imenu socializma grozijo z vislicami, lahko reče mirno in zbrano: Zdravo! Bodi miren in vzvišen! Prepričan bodi, da nisi sam, ker se vsi zavedamo, da ne gre zate osebno, temveč za vse nas, za našo preteklost in za našo prihodnost.

Živel si in še naprej živiš življenje tistih srečnih smrtnikov, ki nikoli, niti en sam trenutek niso imeli razloga, da podvomijo o smislu svojega junaškega in pametnega delovanja. Živel si celovito in harmonično, brez mrzličnega notranjega razkola in noben trenutek nisi podvomil o svojem temeljnem moralnem prepričanju, da je pot, po kateri hodiš, pravilna.

MIROSLAV KRLEŽA o Josipu Brozu — Titu (1952)

Tito v Novem mestu

V Novem mestu je bil tovariš Tito 23. novembra 1958. Na Jankomirskem mostu pri Zagrebu je odprl avtomobilsko cesto, ki jo je zgradilo 53.323 brigadirjev. Ob enajsti uri pa je stopil na slavnostno okrašeno tribuno na novomeškem Glavnem trgu, kjer je govoril zbrani množici prebivalcev in brigadirjev. Izrekel je zahvalo in priznanje brigadirjem ter spregovoril o med-

narodnem položaju. Po govoru je tovariš Tito odšel na kosilo v Kmetijsko šolo Grm, popoldne pa si je ogledal razstavo v telovadnici novomeške gimnazije, ki je prikazovala gradnjo avtomobilske ceste in življenje brigadirjev.

Tovariš Tito je še večkrat obiskal Dolenjsko. Kadarkoli je prišel, vedno smo Dolenjci srčno in navdušeno pozdravili drugega predsednika.

Tito med nami

22. avgusta leta 1958 je kljub hudemu nalivu tovariš Tito obiskal graditelje avtoceste. V Ivančni gorici, Trebnjem, Novem mestu, Čatežu, Drnovem, povsod so ga pričakali brigadirji in prebivalci teh krajev in ga toplo pozdravljali. Tovariš Tito si je ogledal Otočec in prostore glavnega štaba mladinskih delovnih brigad. Otočec je obiskal predsednik Tito še leta 1963, prvega septembra, v spremstvu prvega sekretarja CK KPJ Sovjetske zveze in predsednika ministrskega sveta Nikite Hruščova, ter leta 1967.

Boj za mlado generacijo

... Uspehi Zveze komunistične mladine Jugoslavije, doseženi v zadnjih letih, so v resnici veliki, vendar še daleč ne takšni, da bi lahko bili z njimi zadovoljni in da bi nas uspavali.

To so le prvi koraki pri pridobivanju delavske mladine. Še velikanska večina delavske mladine je pod vplivom reakcije: farjev, nacionalšovinistov itd., zelo veliko delavske mladine je še prepuščene strašnemu izkoriščanju tovarnarjev in drugih delodajalcev, zelo veliko mlade generacije gine v neznanju in je lahek plen buržoaznih demagogov itd. Nasprotno, zdaj moramo potrojiti svoja prizadevanja pri delu med mladino: med vajenci, v delavnicah, med industrijsko mladino v tovarnah, med kmečko mladino, med šolsko mladino, med mladino v vojaških uniformah. To mladino je treba vzgajati in ji pojasniti vzroke, zakaj danes tako trpi, kazati ji je treba pot, na katero mora stopiti, pot k boljši in srečnejši prihodnosti...

TITO

Komunisti Jugoslavije!

 Dolžni smo Titu, našemu in njegovemu delu, našim narodom in narodnostim, delavskemu razredu, delovnim ljudem in občanom Jugoslavije, naprednim ljudem in prijateljem širom po svetu, dolžni smo zgodovini!
 Samo z enotnostjo, okrepljenim kolektivnim delom, odgovornostjo ter spolno zavzetostjo Zveze komunistov lahko zapolnimo velikansko vrzel, ki je s smrtjo tovariša Tita ostala v naših vrstah!

PIONIR je glasilo kolektiva SGP „Pionir“ Novo mesto — Izhaja enkrat na mesec v nakladi 3500 izvodov — Odgovorna urednica: Katjuša Borsan, člani uredniškega odbora: Ivan Ilijanič za TOZD GS Novo mesto, Pavle Holozan za TOZD GS Ljubljana, Ivan Markovič za TOZD GS Krško, Peter Bračko za TOZD Strojno prometni obrat, Erna Logar za TOZD Mehansko kovinski obrat, Rudi Robič za TOZD Projektivni biro, Bruno Potčkar za TOZD Togle, Alojz Lenarčič za TOZD Lesni obrat in Vida Saje za DSSS — Naslov uredništva: PIONIR, glasilo kolektiva SGP „Pionir“, 68000 Novo mesto, Ljubljanska 3 — Stavek, filmi in prelom: DITC Novo mesto, TOZD Dolenjski list, tisk: TOZD Tiskarna Novo mesto.